یادداشت

مهدی غیرتمند*

قانون حمایت و تشویق گزارش‌دهندگان فساد را تصویب کنید!

یکی از مهم‌ترین مفاهیمی که بعد از انقلاب اسلامی روح قانون اساسی را تسخیر کرده مفهوم مشارکت مردمی و حضور مردم در صحنه‌های مختلف اجتماعی است. در اصل هشتم قانون اساسی این‌گونه بیان شده‌است که: «در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت. شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین می‌کند. (و المؤمنون و المؤمنات بعضهم اولیاء بعض یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر).»

اما متأسفانه ساختار کارآمد و مؤثری برای اجرای این اصل مهم که برگرفته از اعتقادات و ارزش‌های دینی است تا به امروز تدارک دیده نشده‌است. در جامعه‌ای که نظارت همگانی وجود نداشته باشد و مردم نسبت به اتفاقات بی‌تفاوت باشند یا اینکه راهی برای واکنش نداشته باشند مفسدان محیطی امن پیدا خواهند کرد و ازدیاد مفاسد اقتصادی علاوه بر ضررهایی که به بیت‌المال وارد می‌کند اعتماد عمومی به حاکمیت را کاهش می‌دهد.

استفاده از سازمان‌های نظارتی یا حسابرسان داخلی و خارجی از راه‌های متداول کشف فساد است که در اکثر کشورها مورد استفاده قرار می‌گیرد. برخی از محدودیت‌های روش نظارت متمرکز عبارت است از:

۱. عدم تقارن اطلاعات بازرسین و متخلفین
۲. نبود امکان حضور در تمام موقعیت‌ها
۳. امکان تبانی بین بازرس و متخلف
۴. هزینه اجرایی بالا

این موارد می‌تواند منجر به عدم موفقیت در کشف و برخورد با متخلفان شود. از سوی دیگر معمولاً به دلیل عدم همسویی منافع بازرسان با کشف تخلف، انگیزه کافی نیز جهت تلاش واقعی برای مبارزه با فساد در این افراد وجود ندارد. از طرفی در صورت تعیین مشوق‌هایی برای کشف فساد در سازمان‌های نظارتی نیز مشکل وابستگی بقای سازمان به وجود فساد ایجاد شده و ناخودآگاه رفتارهای سازمان‌های نظارتی طبق این قاعده تنظیم خواهد شد. بنابراین باید به دنبال روش دیگری جهت کشف و برخورد با مفاسد اقتصادی بود.

استفاده از جمع سپاری و نظارت مردمی می‌تواند راهکاری مؤثر در کشف تخلف باشد که مشکلات راه‌حل اول را به نوعی مرتفع خواهد کرد. در این روش به علت اینکه از اطلاعات آحاد جامعه استفاده می‌شود احتمال عدم تقارن اطلاعات و عدم حضور فرد گزارش‌دهنده به شدت کاهش خواهد یافت زیرا مردم در بسیاری از موارد می‌توانند به عنوان ناظر عمل کنند. همچنین بدین سبب که افراد مختلف و متعددی با مسئله روبه‌رو می‌شوند، درصد تبانی کاهش خواهد یافت؛ چراکه در صورت تبانی فرد اول سایر افراد به عنوان گزارش‌دهنده تخلف عمل خواهند کرد.

استفاده از ظرفیت مردمی در کشف تخلفات نیازمند فراهم شدن زیرساخت‌های قانونی آن می‌باشد، زیرا گزارش‌دهندگان تخلف ممکن است در معرض خطر رفتارهای تلافی‌جویانه از طرف مفسدین باشند. بنابراین نیاز است تا سازوکارهایی طراحی شود تا هویت این افراد ناشناخته بماند و همچنین تحت قواعد حمایتی و حفاظتی قرار گیرند. هرچه انگیزه افراد برای گزارش تخلفات بیشتر باشد ریسک انجام فساد برای متخلفان بیشتر خواهد شد. جریمه متخلفان و پرداختن بخشی از آن به عنوان پاداش به افراد عادی کشف‌کننده تخلف سبب افزایش انگیزه و مشارکت افراد در فرایند مبارزه با فساد می‌شود و از سوی دیگر آفت‌های پرداخت مشوق به سازمان‌های نظارتی را نیز به همراه نخواهد داشت. نکته مهم این است که در این سازوکار هیچ هزینه مالی یا اجرایی برای دولت ایجاد نخواهد شد؛ چراکه در این سازوکار مشوق‌های پرداختی به گزارش‌دهندگان تخلفات صرفاً از عایدی حاصل از کشف و برخورد با متخلف تأمین خواهد شد. بنابراین سه سازوکار اصلی که باید فراهم شود تا بتوان از ظرفیت‌های مردمی در کشف تخلفات استفاده کرد، عبارتند از:

۱. فراهم آوردن امکان گزارش تخلفات و پیگیری حقوقی مفاسد برای عموم مردم
۲. طراحی و اجرای سازوکارهای حمایت از گزارش‌دهندگان تخلف به منظور جلوگیری از انتقام‌گیری و مقابله به مثل علیه گزارش‌دهندگان تخلف
۳. طراحی و اجرای سازوکارهای تشویق گزارش‌دهندگان تخلف به منظور ایجاد انگیزه برای گزارش تخلف

برخی کشورها با فراهم کردن بسترهای مناسب قانونی و اجرایی از این شیوه (WHISTLEBLOEING سوت‌زنی) استفاده کرده و آمارها نشان می‌دهد نتایج بسیار خوبی در امر مبارزه با فساد به دست آورده‌اند. به طور مثال سهم سازمان‌های بازرسی، پلیس و فناوری IT مجموعاً حدود ۶ درصد از کشف مفاسد در این کشورها بوده در حالی که ۴۰ درصد مفاسد از طریق گزارش‌دهندگان تخلف کشف شده‌است.

اجرایی کردن این شیوه به صورت مؤثر و کارآمد به قانونی شدن توسط مجلس احتیاج دارد زیرا هر چقدر هم باقی قوا و سازمان‌ها بخواهند در این راستا کنشی داشته باشند تا قوانین مربوط ایجاد نشود امکان به بن‌بست رسیدن کنش‌ها زیاد است.

به طور مثال در پرونده بانک سرمایه که یکی از مدیران این بانک تخلفات را گزارش و پیگیری کرده‌بود، ابتدا با تنزل مرتبه مواجه شده و بعد از کار عزل شد. اگر قوانین مذکور وجود داشت علاوه بر اینکه این مدیر وظیفه‌شناس عزل نمی‌شد بلکه تقدیر از ایشان موجب تشویق سایرین جهت سکوت نکردن شده و راه مقابله با فساد را هموارتر از گذشته می‌نمود.

*کارشناس اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر

بازار

موتورسیکلت‌های فرسوده از پارکینگ‌ها به خیابان‌ها برمی‌گردد!

عضو هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان موتورسیکلت با بیان تردد ۸ تا ۹ میلیون موتورسیکلت در سطح کشور مدعی شد: موتورسیکلت‌هایی که توسط پلیس راهنمایی و رانندگی از برخی افراد متخلف گرفته می‌شود، عموماً فرسوده هستند و باید از پارکینگ به مراکز اسقاط فرستاده شود یا به کشورهای همسایه فروخته شوند، اما در حال حاضر این موتورسیکلت‌ها بعد از مدتی دوباره سند دریافت می‌کنند و در داخل کشور به مردم فروخته می‌شوند.

ابوالفضل حجازی، عضو هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان موتورسیکلت در نشستی خبری افزود: کسانی در صنف موتورسیکلت میلیون‌ها دلار ارز دولتی گرفتند و الان خارج‌نشین هستند و قوه قضائیه در حال پیگیری آنها است.

حجازی از توضیح بیشتر در این باره خودداری کرد و گفت آمار میزان ارز داده شده به این افراد باید از بانک مرکزی پیگیری شود.

عضو هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان موتورسیکلت با بیان اینکه در سال ۱۳۹۵ بیش از ۸۵۰ هزار دستگاه موتوسیکلت تولید شد، از کاهش تولید در سال‌های ۱۳۹۶ به بعد خبر داد و تولید بیش از نیاز کشور در سال ۹۵ و کاهش تقاضا را از جمله دلایل آن عنوان کرد.

حجازی با بیان اینکه اقشار با درآمد پایین بیشتر از موتورسیکلت استفاده می‌کنند، تصریح کرد: بیش از ۷۰ درصد قدرت خرید مردم در این بخش کم شده و بیشتر کسانی که از موتورسیکلت استفاده می‌کنند به تعمیر و خرید موتورهای فرسوده رو آورده‌اند.

گزارش یک

بهناز قاسمی

ایران خودرو دولتی‌تر شد

دکتر علی بخشی: انتخاب مدیر دولت برای یک بنگاه خصوصی را نقض اصل ۴۴ قانون اساسی و واگذاری امور به بخش خصوصی می‌داند

محمد حسن زاده | تسنیم

خودروسازی که قرار بود تا سال آینده به طور کامل به بخش خصوصی واگذار شود، اکنون سکان مدیریتش به یک مدیر دولتی واگذار شده‌است که هیچ سابقه بنگاهداری در کارنامه‌اش وجود ندارد. اکنون این سؤال مطرح است، آیا مدیر دولتی می‌تواند این شرکت به گل نشسته را نجات دهد؛ یا خیر؟

در پنج دهه گذشته، نگاه دولت‌ها به صنعت خودرو عمدتاً ابزاری و سیاسی بوده‌است، بنابراین نتیجه این نگاه قطعاً منجر به بهبود وضعیت خودرو در کشور نمی‌شود. دولت‌ها از درآمد این صنعت برای پوشش کسر بودجه و هزینه‌های سیاسی، پرداخت‌های فراقانونی و ریخت و پاش‌های خود استفاده می‌کنند که امکان تأمین این هزینه‌ها از محل‌های دیگر ممکن نیست. چنین پدیده‌ای طی زمان زمینه فساد و عدم شفافیت را به‌وجود آورده‌است. پس هرنوع سیاستگذاری در این صنعت به منظور دستیابی به چنین هدف سیاسی است و نه اهداف اقتصادی و بهره‌وری. بازنده اصلی در این نبرد مردم و مصرف‌کنندگان هستند که به نوعی هزینه حاکمیت مدیریت سیاسی بر صنعت خودرو را پرداخت می‌کنند.

این ساختار معیوب در تمامی سال‌های قبل حاکم بوده‌است، متأسفانه بدنه سیاسی حاکم بر صنعت خودرو، هیچ‌گاه خود را مسئول و پاسخگو ندانسته و در مقابل هرگونه حرکت اصلاحی و خصوصی‌سازی واقعی مقاومت شدیدی کرده‌است. بیکاری هزاران شاغل در دو خودروساز بزرگ همواره یکی از بهانه‌ها و دستاویزهای اصلی گروه‌های پرنفوذ مقاوم در مقابل کارآمدسازی صنعت خودرو بوده است. ولی باید توجه داشت که بخشی از نیروهای به کار گرفته‌شده سفارشی استخدام شده‌اند و تنها منظور از نیروی کار مازاد، کارگران خط تولید نیستند، بلکه ۱۷۰۰ مدیر خودروسازی است که لابد چینش آنها قدرت بسیاری برای مدیر فراهم می‌کند و البته هزینه سنگینی بر قیمت تمام شده خودرو بر دوش مردم و اقتصاد ملی تحمیل می‌کند.

از وعده خصوصی‌سازی تا عمق بخشی اقتصاد دولتی

ماه گذشته با انتشار خبر تصمیم دولت مبنی بر واگذاری سهامش در ایران خودرو و سایپا (۱۴ درصد سهام ایران خودرو و ۱۷ درصد سهام سایپا)، موجی از تحسین‌ها و انتقادات آغاز شد. قطعه‌سازان از بروز این اتفاق خوشحال شدند و کارشناسان بورس نسبت به اجرای این تصمیم ناامید بودند. این خبر که از سوی عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس منتشر شده‌بود، بیشتر از آنکه نشان از عزم دولتی‌ها برای سامان دادن به وضعیت این صنعت باشد، برخی آن را شروعی بر تحرکات انتخاباتی ارزیابی کردند. در این میان معاون امور صنایع وزارت صمت، این اقدام را عجولانه دانسته و گفت: واگذاری دارایی‌های غیر مولد شرکت‌ها در مرحله نخست اصلاح ساختار صنعت خودرو قرار دارد و تلاش می‌کنیم قطعه‌سازان را در این واگذاری‌ها مشارکت دهیم. فرشاد مقیمی از تدوین نقشه راه برای صنعت خودرو خبر داده و تأکید کرد که به زودی اتفاقات خوبی در صنعت خودرو می‌افتد، اما گویی این اتفاق خوب فعلاً برای وی رخ داده‌است.

ظاهراً اتفاق خوبی که معاون صنایع وزیر صمت نوید آن را داد، حاکم شدن مدیریت دولتی بر بخش خصوصی بود. بخش خصوصی که دولت سهام اندکی در آن دارد و مدیران عاملش توسط اعضای هیئت مدیره آن تعیین می‌شود.

اکنون دولت و وزارت صمت در رأس ایران خودرو قرار گرفتند، سخنگوی دولت خبر برکناری یکه زارع، مدیر عامل سابق را اطلاع‌رسانی می‌کند و وزارت صمت معاون خودش را راهی جاده مخصوص می‌کند.

اواسط مرداد ماه، علی ربیعی سخنگوی دولت در یک نشست خبری با اعلام برکناری یکه‌زارع، عباس علی‌آبادی مدیرعامل مپنا را به عنوان جایگزین مدیر عامل ایران خودرو معرفی کرد. پس از اینکه علی‌آبادی مدیریت ایران خودرو را نپذیرفت، از میان چهار گزینه برای تصدی مدیریت این خودروساز، دولتی‌ترین مدیر نهایی شد. به جز مقیمی، ناقدی قائم‌مقام اجرایی ایران‌خودرو، عادل پیرمحمدی معاون تحقیقات و مهندسی ایران‌خودرو و علی شیخ‌زاده قائم‌مقام مدیرعامل سایپا در امور تولید نیز از دیگر گزینه‌های تصدی مدیریت این شرکت محسوب می‌شدند.

فرشاد مقیمی پیش از انتصاب به سمت معاون وزیر صمت در امور صنایع، سوابقی چون معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، مدیر برنامه‌ریزی راهبردی و بودجه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، معاون سازماندهی و امور پشتیبانی دبیرخانه کمیته پیشبرد بهره‌وری وزارت و راه و ترابری و دبیر ستاد اقتصاد مقاومتی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران را در کارنامه داشته‌است.

مدیرعامل جدید ایران‌خودرو با شرایط سختی برای ساماندهی این گروه خودروسازی و حل مشکلاتی مانند کمبود سرمایه در گردش، بدهی بانکی، زیان انباشته، تعهدات معوق و خودروهای انباشت شده کف کارخانه ناشی از نقص قطعات روبه‌رو است.

بخشی: زور دولت بیشتر از بخش خصوصی بود

دکتر لطف علی بخشی، کارشناس مسائل اقتصادی انتخاب مدیر دولت برای یک بنگاه خصوصی را نقض اصل ۴۴ قانون اساسی و واگذاری امور به بخش خصوصی می‌داند و در گفت و گو با «جوان» می‌گوید: شرکت خودروسازی که دولت کمترین سهم را در آن دارد از سوی دولت مدیر عاملش عزل و نصب می‌شود. همین دولت به اجبار به دنبال احیای وزارت بازرگانی و به دست گرفتن امور است. درحالی که شعار حمایت از بخش خصوصی می‌دهد و در یک شو انتخاباتی از واگذاری سهامش در خودروسازی خبر می‌دهد، تصمیماتش را تحمیل می‌کند و خودش به تنهایی مدیر عزل و نصب می‌کند و سهامداران بیچاره در چنین فضایی، اعلام می‌کنند که انتخاب مدیر دولتی با تصمیم خودشان است!

نظارت دولتی بازار سیاه درست کرد!

دکتر مهدی رضاپور، فعال بورس معتقد است که خودروسازی‌ها به ظاهر خصوصی و در اصل دولتی بودند و هستند. وی ایران خودرو و سایپا را حیاط خلوت مجلس و دولت می‌داند و می‌گوید: مهم‌ترین افت این صنعت پرسنل انباشته و پیمانکارانی هستند که بالاجبار به مجموعه تحمیل شده‌اند و با حضور یک مدیر دولتی در این بنگاه اقتصادی، رقابت و شفافیت به طور کامل حذف و بنگاه به جای پیشرفت، پسروی خواهد کرد. وی می‌افزاید: مشکل فعلی اینست که بخش خصوصی واقعی نداریم که جایگزین دولت در این صنعت شود. استارت‌آپ‌ها و کسب و کارهای دانش بنیان در حال حاضر بیش از مدیریت دولتی می‌تواند به کمک صنعت خودرو بیاید، به شرطی که دولت دست از سر صنعت خودرو بردارد.

محمود بهمنی، کارشناس بورس نیز در واکنش به انتخاب مدیر دولتی برای ایران خودرو در گفت و گو با «جوان» می‌گوید: مدیران عامل خودروسازان همیشه سیاسی بودند. در تمام کشورها این صنعت به قدری رقابتی است که نیازی به نظارت قیمتی ندارد، اما در ایران همین نظارت قیمتی بازار سیاه ایجاد کرده و سود صنعت به جیب دلالانی می‌رود که به اطلاعات دسترسی دارند و از رانت‌های خرید بالا برخوردارند. وی می‌افزاید: همین اعمال نظارت قیمتی در زنجیره تولید تا توزیع فساد زا است. به عنوان مثال خودرویی که در بازار ۵۵ میلیون تومان است، نظارت دولتی خودروسازان را مجاب می‌کند که ۵۰ میلیون تومان بفروشد و طبیعی است که بنگاه اقتصادی با زد و بند و سوءاستفاده در سایر زنجیره‌های تولید زیانش را جبران می‌کند. وی می‌گوید: سود و زیان ایران خودرو با نرم‌های این صنعت در خارج از کشور همخوانی ندارد. با توجه به قدرت خرید مشتریان این بنگاه اقتصادی شبه انحصار دارد و حتی با فرض تعرفه صفر، هیچ خودروی خارجی وجود ندارد که با محدوده قیمت خودروهای داخلی بتواند رقابت کند. وی می‌گوید: سال‌ها پیش به منظور خرید سهام ایران خودرو با یک کارشناس خارجی این صنعت مشورت کردم. به گفته وی، اعداد اعلامی از میزان تولید و سود خالص همخوانی ندارد. شرکتی که ۳۰ هزار میلیارد تومان فروش دارد، چگونه فقط ۲۰۰ میلیارد تومان سود خالص دارد؟ در زنجیره ارزش این بنگاه، سود خالص باید بیش از این میزان باشد و قطعاً فسادی در این بنگاه وجود دارد.

وی تأکید می‌کند: مدیر عامل سابق ایران خودرو شش سال مدیر بود و فضایی که در آن مدیریت تعریف شده، فرد را به سمت شرایط حاکم بر بنگاه اعم از فساد یا پاکدستی سوق می‌دهد، بنابراین محیطی که در آن فساد حاکم باشد، هر مدیر دولتی یا بخش خصوصی قطعاً لغزش خواهد داشت و متأسفانه صنعت خودروی ایران به دلیل ساختار و نوع مدیریتش در زنجیره ارزش و فروش به شدت فساد دارد.

گزارش ۲

مذاکره، بی‌ربط‌ترین دلیل ثبات ارزی

دلار وارد کانال ۱۰هزار تومان شد

ثبات قیمت ارز در ماه‌های گذشته دلایل مهمی دارد که اتفاقاً مذاکرات جزو هیچ‌کدام از این دلایل نیست، ولی به غلط برخی جریان‌های فکری تلاش دارند ارزانی دلار را بار دیگر به مذاکراتی که امیدی به نتایجش وجود ندارد، نسبت دهند.

به گزارش «تسنیم»، قیمت ارز که در ماه‌های اخیر از ثبات نسبی برخوردار بوده‌است، در برخی از مقاطع برای دوره‌های خیلی کوتاه (یک الی دو روز) با نوسان همراه شده که بعضاً نوسان صعودی و نزولی بوده‌است، اما با مدیریت انجام‌شده از سوی سیاستگذار این نوسانات خیلی تداوم نداشته‌است.

در روز گذشته بار دیگر قیمت ارز در بازار با نوسان همراه شد ولی این‌بار نوسان نزولی بود؛ نوسان‌هایی که در راستای سیاست‌های اقتصادی نباشد به گفته رئیس کل بانک مرکزی و به گواه تاریخ خیلی دوام نخواهد داشت؛ این موضوع البته زمانی ظهور پیدا می‌کند که پشت‌پرده نوسان‌های یکباره قیمت ارز، دلایل سیاسی باشد؛ این موضوع در زمانی که دلار یک شبه گران می‌شد نیز مطرح بود.

تجربه ماه‌ها و سال‌های اخیر نشان داده که هر بار خبر مهم سیاسی در بازار ارز می‌پیچد، قیمت‌ها با نوسان صعودی و نزولی مواجه می‌شوند؛ این اتفاق دیروز هم تکرار شد و با سفر وزیر امور خارجه به فرانسه قیمت دلار حدود ۲۰۰ تومان کم شد.

برخی از جریان‌های فکری تلاش دارند کاهش قیمت ارز را بار دیگر به مذاکره ارتباط دهند در حالی که تمام اقتصاددان‌ها می‌دانند آنچه باعث تثبیت قیمت ارز در بازار آزاد شده دلایلی غیر از مذاکرات دارد؛ مهم‌ترین علت شاید به پایبندی بانک مرکزی در روزهای نخست سال ۹۸ برگردد، زمانی که بانک مرکزی آخرین فشار شدید ارزی در دبی را از سر گذراند.

در روزهای نخست سال جاری، امریکا با همکاری برخی کشورهای عربی منطقه با استفاده از تجربه سال گذشته خود در تعطیلات نوروز و همچنین با سوءاستفاده از تعطیلی نسبی بازارها و مجال‌یابی معاملات لفظی، فردایی و کاذب قصد داشت به تولید پالس‌های قیمتی بپردازد و با جدی‌شدن اثر روانی نرخ‌های مجازی ارز، همان وقایع ارزی سال قبل را در کشور پیاده کند؛ قصدی که اتفاقاً با هجمه سنگین و همه‌جانبه‌ای نیز همراه بود. مسیر هجمه ارزی اخیر از دبی در امارات می‌گذشت. ایجاد تقاضاهای بزرگ برای درهم جهت افزایش نرخ برابری آن با ریال که با توجه به رابطه نرخ درهم و دلار، به کاهش ارزش ریال در برابر دلار منجر می‌شد، نقطه کانونی این تلاش‌ها بوده است، با این حال، طبق اعلام بانک مرکزی، امریکا در این عرصه نتوانست توفیق چندانی کسب کند.

بعد از آنکه بانک مرکزی توانست جنگ ارزی امریکایی‌ها را خنثی کند، زنگ راه‌اندازی بازار متشکل ارزی به‌صدا درآمد و این موضوع اثرگذاری سیاست‌های ارزی را بیشتر کرد، همه می‌دانند که با راه‌اندازی این بازار، نوسان قیمت ارز مدیریت خواهد شد و به‌طور حتم دیگر سفته‌بازان و سوداگران ارز، قدرتی در بازار ارز نخواهند داشت.

موضوع مهم دیگری که فعالان بازار از آن به‌عنوان یکی از سیگنال‌های اصلی مدیریت بازار و ثبات قیمت ارز نام می‌برند، واکنش صریح و سنجیده ایران درباره پهپاد و کشتی‌های نفتی است؛ این واکنش‌ها سهم بالایی در قدرت‌نمایی ایران در منطقه داشت و دست ایران در مبادی ارزی اصلی و جنوبی کشور، یعنی جایی که تنش از آنجا شروع شده بود، بازتر شد. بنابراین ایران توانست با اجرای سیاست‌های مناسب و به‌موقع بار دیگر فرمان بازار دبی را به‌دست گیرد. این دلایل خیلی پیش از آنکه مذاکرات جدید رقم بخورد، وجود داشت و در حقیقت نوسانات نزولی قیمت ارز و ثبات طولانی‌مدت آن ارتباطی با مذاکرات و مسائل سیاسی ندارد. همه می‌دانند که اگر امروز غرب در تلاش برای مذاکره مجدد با ایران است به‌خاطر ثبات ارزی است؛ بنابراین ثبات ارزی فضای مذاکره را ایجاد کرده‌است نه اینکه مذاکره ثبات ارزی را ایجاد کرده‌باشد.

تعجیل برخی جریان‌های فکری در نسبت‌دادن مجدد ثبات و بهبود وضعیت اقتصادی به مذاکره قطعاً به‌نفع منافع ملی نیست و تکرار همان اشتباهی است که در دوره برجام انجام شد. در آن زمان این گروه نه‌تنها در مذاکره تعجیل ایجاد کرده بودند، بلکه با جریان‌سازی‌های غلط مذاکره را نیاز ملی تلقی کردند. خطی که این روزها برخی از این گروه‌ها دنبال می‌کنند تکرار همان خط است درحالی که تا زمانی که هسته سخت خواسته‌های ایران از طرف مقابل پذیرش نشود نباید در ایران به آن به‌صورت اساسی و نیاز جدی پرداخته شود.

دلار به کانال ۱۰ هزار تومان برگشت

همچنین کاهش قیمت ارز سبب شد تا قیمت خرید دلار در بانک‌ها به زیر ۱۱ هزار تومان و یورو نیز به کمتر از ۱۳ هزار تومان برسد. به گزارش «ایسنا»، مدتی است که ثبات به بازار ارز بازگشته و قیمت دلار نیز با شیبی آرام در حال کاهش است، بر همین اساس بانک‌ها دیروز (چهارم شهریور) هر دلار امریکا را ۱۰ هزار و ۹۷۴ تومان می‌خرند که نسبت به روز گذشته با کاهش حدود ۲۵۰ تومانی همراه بوده‌است. همچنین هر یورو دیروز در بانک‌ها به قیمت ۱۲ هزار و ۲۲۷ تومان خریداری می‌شود که قیمت این ارز نیز نسبت به دو روز گذشته حدود ۳۰۰ تومان، کاهش یافته‌است.

در همین حال قیمت ارز مسافرتی در بانک‌ها همچنان از قیمت فروش آن در بازار بالاتر است؛ به طوری که قیمت فروش ارز مسافرتی در بانک‌ها ۱۲ هزار و ۸۴۲ تومان اعلام شده که با احتساب کارمزد به حدود ۱۳ هزار و ۲۰۰ تومان می‌رسد.

اما صرافی‌های مجاز بانک مرکزی قیمت دلار را نسبت به روز گذشته ۲۵۰ تومان کاهش دادند؛ به طوری که قیمت خرید دلار در این صرافی‌ها ۱۱ هزار و ۲۵۰ تومان و قیمت فروش آن ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان است. این صرافی‌ها امروز هر یورو را به قیمت ۱۲ هزار و ۶۵۰ تومان می‌خرند و ۱۲ هزار و ۷۰۰ تومان می‌فروشند که نسبت به روز گذشته ۳۰۰ تومان کاهش قیمت داشته‌است.

خبر

رکوردشکنی مجدد بورس تهران

افزایش ۵۶۴۶ واحدی شاخص کل

شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در پایان معاملات دیروز با افزایش ۵۶۴۶ واحدی به رکورد جدیدی دست یافت.

بر اساس اطلاعات مندرج در سامانه شرکت مدیریت فناوری بورس تهران، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در پایان معاملات دیروز با افزایش ۵۶۴۶ واحدی به رقم ۲۷۴ هزار و ۸۷۱ واحد رسید. این رقم یک رکوردشکنی است که وارد کانال ۲۷۴ هزار واحدی شده‌است.

یکی از دلایل رکورد شکنی بورس تهران، عرضه شرکت‌های ارزنده در بورس، افزایش ارزش فروش شرکت‌های صادراتی، رکود در بازارهای موازی مثل ارز، سکه، طلا و مسکن، افزایش درآمد کشاورزان و دامداران به خاطر ترسالی جاری، واریز حقوق کارمندان و افزایش عرضه شرکت‌های بورسی ارزنده است.

شاخص کل با معیار هم‌وزن ۲۲۱۶ واحد رشد کرده و به رقم ۷۵ هزار و ۹۳۷ واحد رسید. ارزش بازار در بورس اوراق بهادار تهران به بیش از یک میلیون و ۴ هزار میلیارد تومان رسید. امروز معامله‌گران بورس اوراق بهادار بیش از ۴/۹ میلیارد سهام و حق تقدم در قالب ۳۷۱ هزار نوبت معامله و به ارزش ۱۵۸۱ میلیارد تومان داد و ستد کردند.

اعلام خبر خوش مسکنی تا آخر هفته

وزیر اقتصاد در پاسخ به سؤال شهروندی مبنی بر وضعیت بازار مسکن و افزایش بی‌رویه قیمت آن گفت: در خصوص قیمت مسکن اقداماتی از سوی وزارت راه و شهرسازی انجام گرفته که بازار را سامان خواهد داد و این برنامه‌ها از سوی وزیر راه آخر این هفته اعلام می‌شود.

فرهاد دژپسند به‌مناسبت هفته دولت در برنامه تیتر امشب حاضر شد و به سؤالات ضبط‌شده برخی شهروندان در خصوص وضعیت اقتصادی کشور پاسخ داد. دژپسند درباره برنامه دولت برای استفاده از ظرفیت‌های جامعه گفت: اکنون حجم نقدینگی حدود ۲ هزار هزار میلیارد تومان است. اگر اقتصاد عمیق داشتیم زیاد نبود، اما اکنون این میزان بالا است، اما می‌توان به این تهدید از زاویه مثبت هم نگاه کرد به‌طوری که از ظرفیت‌های مالی درون جامعه برای رونق تولید بهره بگیریم.

دژپسند ادامه داد: برای استفاده از نقدینگی موجود در جامعه باید بنگاه‌های بزرگ مقیاس همچون صنایع معدنی، پالایشگاه و پتروشیمی از سوی بخش خصوصی ایجاد شود و روشی طراحی شود تا بخش خصوصی ۲۰ درصد آورده داشته‌باشد و مابقی را از سرمایه‌های مردمی بازار بورس تهیه کند.

وی در پاسخ به این سؤال که آیا مردم از روش‌های سرمایه‌گذاری در بورس اطلاع دارند، گفت: بورس طی یک سال گذشته رشد ۱۴۰ درصدی داشته است و مردم بورس را به‌عنوان تکیه‌گاهی برای حفظ ارزش دارایی‌های خود می‌دانند. شرکت‌های بورسی نسبت به سال گذشته ۷ درصد رشد داشتند. سرمایه‌گذاری در بورس علاوه بر اینکه تهدید نقدینگی را تبدیل به فرصت می‌کند، تهدیدهای دیگر را هم برطرف می‌کند.

وزیر اقتصاد درباره واگذاری‌ها گفت: الان دولت شرکت‌های زیادی دارد که باید واگذار کند، یک روش این است که آنها را به‌قیمت نازل بفروشیم، اما در روش دیگر می‌توانیم از ظرفیت انسانی استفاده کنیم و واگذاری مدیریت شرکت را انجام دهیم یعنی مدیریت شرکت‌ها را به بهترین طرح و برنامه مدیریتی واگذار کنیم.

سؤال یک شهروند دیگر از وزیر اقتصاد این بود «آیا می‌توانید جای یک بازنشسته یک روز زندگی کنید؟» که دژپسند پاسخ داد: بازنشستگان از افراد مظلوم جامعه هستند. ما در دولت همیشه سعی کردیم تأمین مطالبات بازنشستگان در اولویت باشد، چنانچه چند روز پیش اعلام شد پرداخت پاداش بازنشستگان در اولویت قرار گرفته‌است. من واقعاً شرایط بازنشستگان را درک می‌کنم. در دولت یازدهم و دوازدهم یکی از مواردی که خوب به آن توجه شده، رفع مشکلات بازنشستگان بوده و دولت بیش از وسع خود در این زمینه تلاش کرده‌است، البته محدودیت منابع وجود دارد.

دژپسند در پاسخ به درخواست یکی از شهروندان مبنی بر افزایش یارانه نقدی گفت: افزایش یارانه از بودجه دولتی، نقدینگی را افزایش می‌دهد و اثر تورمی دارد. برای این کار باید قیمت حامل‌ها را افزایش دهیم و این یک پکیجی است که باید آنالیز شود. عضو کابینه دولت درباره امکان ثبت‌نام مجدد سهام عدالت توضیح داد: طبق قانون در حال حاضر مجاز به بازگشایی سایت ثبت‌نام سهام عدالت نیستیم، این موضوع در لایحه دولت آمده و اگر به‌تصویب مجلس برسد، اجرایی می‌شود.

یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر هنوز کارت سوخت ندارند

سخنگوی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با بیان اینکه «حدود ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر متقاضی صدور کارت سوخت المثنی تاکنون ثبت‌نام کرده‌اند»، گفت: از این تعداد تا امروز، حدود یک میلیون و ۹۰۰ هزار کارت سوخت المثنی صادر شده‌است و صدور بقیه در دست اقدام است.

فاطمه کاهی، سخنگوی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در گفت‌وگو با «تسنیم» اظهار داشت: با اطلاعیه جدیدی که روز جمعه اول شهریورماه مبنی بر کاهش حجم سوختگیری با کارت جایگاهداران در هر نوبت به ۳۰ لیتر اعلام شد، طی روزهای ابتدایی هفته جاری نسبت به قبل، استفاده مردم از کارت سوخت شخصی بیشتر شد، اما برای اعلام رسمی اینکه چقدر با افزایش استقبال مردم در استفاده کارت سوخت شخصی مواجه هستیم، هنوز زود است و باید یک زمانی از اطلاعیه روز جمعه بگذرد و رفتار مردم مورد پایش قرار گیرد.

وی افزود: اینکه باز هم کارت سوخت جایگاهداران با محدودیت بیشتر مواجه می‌شود یا حتی شاهد حذف کارت جایگاهدار خواهیم بود یا خیر، هنوز در این‌باره تصمیم‌گیری نشده‌است.

سخنگوی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه «کار صدور کارت سوخت با سرعت هرچه تمام‌تر در حال انجام است و آمارها نشان می‌دهد با سرعتی بیشتر از هر زمان دیگری این فرآیند در حال انجام است»، گفت: در حال حاضر بیش از یک‌میلیون کارت سوختی که صادر شده و هم مربوط به خودروهای نوشماره و هم مربوط به صدور کارت المثنی است، در باجه‌های پست معطل حضور مردم است.

وی افزود: متقاضیان کارت سوخت المثنی حتماً به سایت epolice.ir مراجعه کنند و از وضعیت صدور کارت سوخت خود مطلع شوند.

کاهی با بیان اینکه «حدود ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر متقاضی صدور کارت سوخت المثنی تاکنون ثبت نام کرده اند»، گفت: از این تعداد، تا امروز حدود یک میلیون و ۹۰۰ هزار کارت سوخت المثنی صادر شده‌است و صدور بقیه نیز در دست اقدام است.